JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
GIUSEPPE TESAURO
23 päivänä tammikuuta 1997 *

1. Yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saatetut ennakkoratkaisupyynnöt koskevat jälleen kerran sellaisten maksujen yhteisön oikeuden mukaisuutta, jotka rasittavat samalla tavoin kotimaisia ja maahantuotuja tuotteita ja joista kertyvät tulot on osoitettu tietyn julkisen viraston toiminnan rahoittamiseen.

Jotta hahmottaisimme tarkemmin yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saatettujen ongelmien sisällön, aluksi on syytä määritellä riidanalaisten maksujen luonne, käydä läpi normit, joihin maksut perustuvat ja selvittää niiden virastojen vastuualueet, joille kyseiset maksutulot on osoitettu [1].

2. Asiassa C-347/95 on kysymys maitotuotteista kannettavasta myyntiverosta, joka kannetaan Portugalissa tuotteiden myynnistä. Tätä maksua, joka vahvistettiin (tarkemmin määrittämättömänä päivänä) ennen vuotta 1974, on useita kertoja muutettu. [2]

Asia C-28/96 koskee kotimaisten ja tuotujen tuotteiden kolmea myyntiveroa Portugalissa, eli kyseessä ovat lihan, siipikarjan ja kananmunien myyntivero, naudan-, lampaan- ja vuohenlihasta kannettava maksu, jolla pyritään erityisesti torjumaan märehtijöiden tauteja, sekä sianlihasta kannettava maksu, jolla pyritään sikaruton torjumiseen. Myös näitä maksuja, jotka ovat olleet voimassa jo ennen vuotta 1949, on muutettu useita kertoja [3].

3. Edellä mainituista maksuista saatavat tulot osoitettiin alunperin vuonna 1939 perustetulle taloudellisesta ohjauksesta vastaavalle laitokselle, Junta Nacional dos Produtos Pecuáriosille (JNPP). Portugalin liityttyä Euroopan yhteisöihin mainitun viranomaisen toimivalta ja vastuualueet siirrettiin 9.1.1987

* Alkuperäinen kieli: italia.

1 — Käsiteltävänä olevat ennakkoratkaisupyynnöt on muotoiltu hyvin lyhytsanaisesti eikä niissä ole yhteisöjen tuomioistuimelle esitettyjen kysymysten lisäksi juuri muuta. Totean kuitenkin tässä yhteydessä, että asian tosiseikat ja oikeudelliset seikat käyvät riittävällä tavalla ilmi oikeudenkäyntiaineistosta täydennettynä etenkin kantajan, Portugalin hallituksen ja komission vastauksilla yhteisöjen tuomioistuimen kirjallisiin kysymyksiin. On muistettava, että yhteisöjen tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välinen yhteistyö on välttämätöntä, eikä tämän vuoksi ole syytä arvioida enempää sitä, onko ennakkoratkaisukysymykset esitetty sillä tavoin, että yhteisöjen tuomioistuin voi niiden perusteella saada tiedot kaikista asian kannalta merkityksellisistä seikoista.

2 — 23.9.1986 annetun asetuksen nro 309/86 1 §:ssä vahvistettiin pääasian tosiseikkojen tapahtumahetkellä sovellettavat verokannat.

3 — Tosiseikkojen tapahtumahetkellä sovellettavat maksujen määrät on vahvistettu seuraavilla asetuksilla: nro 343/86, 9.10.1986; nro 240/82, 22.6.1982 ja nro 44158, 17.1.1962. Nämä kolme maksua kumottiin sittemmin 22.10.1993 annetulla asetuksella nro 365/93. Kuten komissio on huomautuksissaan todennut, näitä maksuja on jo käsitelty perustamissopimuksen 95 artiklan perusteella jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevissa menettelyissä, vaikka niiden käsittely onkin päättynyt eri syistä rekisteristä poistamiseen. Ensin mainittua maksua koskeva menettely päätettiin, koska maksua ei voitu todeta syrjiväksi. Kahden seuraavan maksun käsittely päätettiin, koska maksut oli kumottu.

annetulla asetuksella nro 15/87 tuolloin perustetulle uudelle virastolle, Instituto Regulador e Orientador dos Mercados Agrícolasille (maatalousmarkkinoiden säätelystä ja ohjauksesta vastaava virasto, jäljempänä IROMA), jolle osoitettiin myös käsiteltävänä olevista maksuista saatavat tulot.

Edellä mainitun asetuksen nro 15/87 3 §:n 4 momentissa IROMAn, joka on varainhoidollisesti ja hallinnollisesti riippumaton virasto, jolla on oikeushenkilöllisyys, tehtäväksi annettiin maa- ja karjataloustuotteiden markkinoiden ohjaaminen ja koordinointi. Virastolle osoitettiin erityisesti seuraavat vastuualueet: kansallisissa ja yhteisön interventiojärjestelmissä vahvistettujen takuujärjestelyjen perustaminen; näiden tuotteiden hinnoista, tukipalkkioista, avustuksista ja vientituista päättäminen; kansallisten ja yhteisön rahoitusmekanismien hallinto interventiotoimien, markkinoiden säätelyn, niiden ohjaamisen ja markkinajärjestelyjen tukemiseksi; maa- ja karjatalousmarkkinoiden kehityksen ja toiminnan seuranta Portugalissa ja muissa jäsenvaltioissa; maa- ja karjataloustuotteiden ulkomaankaupan sääntely ja säätely; näiden tuotteiden yhteisön markkinoiden hallintoon osallistuminen kansallisella tasolla; yhteistyö valtionhallinnon ja komission toimivaltaisten yksikköjen kanssa informaation keräämiseksi ja jakamiseksi näiden markkinoiden toiminnasta; yhteistyö kyseisten markkinoiden taloudellisten toimijoiden etujärjestöjen kanssa; alan tuottajien, teollisuusyrittäjien, kauppiaiden ja kuluttajien koulutus ja tiedottaminen; lainsäädäntöaloitteet kyseisten markkinoiden säätelyä, ohjaamista ja järjestelyä varten sekä tcurastamojen toiminnan ohjaaminen.

4. IROMAn yhteyteen liitettiin 12.8.1988 annetulla asetuksella nro 282/88 uusi virasto, Instituto Nacional de Intervenção e Garantia Agrícola (jäljempänä INGA). Teurastamojen toiminnan ohjaamista lukuun ottamatta kaikki edellä mainitut vastuualueet, jotka kuuluivat aiemmin IROMAlle, siirrettiin tämän uuden viraston hoidettavaksi.

IROMA kantoi kuitenkin edelleen 50 prosenttia maksuista, joita pääasian riita koskee, ja toinen puoli näistä maksutuloista osoitettiin INGAlle.

5. Maatalousministeriön alaisuuteen perustettiin 13.2.1990 annetulla asetuksella nro 56/90 uusi näihin kysymyksiin erikoistunut osasto Direcçao-Geral dos Mercados Agrícolas e da Indústria Agro-Alimentar (jäljempänä DGMAIAA). Samalla asetuksella kaikki aiemmin IROMAlle ja INGAlle osoitetut vastuualueet sekä lukuisat muut erityiset maa- ja karjataloustuotteiden kaupan hallintoa ja säätelyä koskevat vastuualueet siirrettiin DGMAIAA:lle. [4]

Myöhemmin 9.8.1991 annetun asetuksen (nro 284/91) tultua voimaan noin 15 prosenttia kyseisistä maksutuloista osoitettiin

4 — Ks. erityisesti asetuksen nro 56/90 2 § ja 6 §:n 1 momentti.

DGMAIAA:lle. Mainitusta vuodesta alkaen kyseiset maksutulot jaettiin siis DGMAIAA:n, INGAn ja IROMAn kesken.

6. Asian C-347/95 tosiseikat tapahtuivat vuonna 1991 ja asian C-28/96 vuonna 1992. Fazenda Pública oli antanut maksumääräykset União das Cooperativas Abastecedoras de Leite de Lisboalle (jäljempänä UCAL) ja Fricarnes SA:lle (jäljempänä Fricarnes) nimenomaan edellä mainittujen maksamatta jätettyjen maksujen perimiseksi.

UCAL ja Fricarnes vastustivat maksumääräyksiä ja saattoivat asian Tribunal Tributario di Lisboan käsiteltäväksi väittäen, että kyseiset maksut olivat perustuslain vastaisia. Ensimmäisessä oikeusasteessa valitus hyväksyttiin, vaikkakin sillä perusteella, että maksut katsottiin yhteisön oikeuden vastaisiksi perustamissopimuksen 9 ja 12 artiklan perusteella.

7. Fazenda Pública (jäljempänä kantaja) valitti ensimmäisen oikeusasteen tuomioista Supremo Tribunal Administrativoon, joka päätti lykätä ratkaisun antamista ja pyytää yhteisöjen tuomioistuimen tulkintaa mainituista yhteisön oikeuden säännöksistä.

Kansallisen tuomioistuimen esittämät kolme kysymystä on muotoiltu 11.8.1994 ja 11.10.1995 tehdyissä ennakkoratkaisupyynnöissä samalla tavoin ja ne koskevat sitä, ovatko riidanalaiset maksut perustamissopimuksen 95 artiklan sekä 9 ja 12 artiklan taikka kuudennen arvonlisäverodirektiivin 77/388/ETY 33 artiklan vastaisia. [5]

Ensimmäinen ja toinen ennakkoratkaisukysymys

8. Ensimmäinen ja toinen kysymys, jotka koskevat perustamissopimuksen 9 ja 12 sekä 95 artiklan yhteensopivuutta kyseisten maksujen kanssa, liittyvät välittömästi toisiinsa ja ne on syytä käsitellä yhdessä.

Tässä yhteydessä on ainakin pääpiirteissään käytävä läpi yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössään vahvistamat periaatteet, joiden tyhjentävää tai perustavaa esitystä en kuitenkaan aio tässä suorittaa.

9. Yhteisöjen tuomioistuin on useasti todennut, että perustamissopimuksen vaikutukseltaan vastaavia maksuja koskevia määräyksiä ja syrjiviä sisäisiä maksuja koskevaa 95 artiklaa ei voida soveltaa samanaikaisesti. Näin ollen kansallisten verotusjärjestelmien (tai

5 — Jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste — 17 päivänä toukokuuta 1977 annettu kuudes neuvoston direktiivi 77/388/ETY (EYVL L 145, s. 1).

verotuksen kaltaisten järjestelmien) lainmukaisuutta ei voida sellaisenaan arvioida 95 artiklan kannalta, jos ne kuuluvat vaikutukseltaan vastaavia maksuja koskevien määräysten soveltamisalaan. [6]

Yhteisöjen tuomioistuin on lisäksi täsmentänyt, että kotimaisia ja maahantuotuja tuotteita samalla tavoin rasittavien maksujen oikeudellista luonnetta määriteltäessä ja niitä oikeudellisesti arvioitaessa on otettava huomioon kohde, johon maksutulot on osoitettu. Vaikka tällaiset maksut kannetaan samoilla perusteilla kotimaisista ja tuoduista tuotteista, ne voivat niistä saatavien tulojen kohteen vuoksi olla vaikutukseltaan olennaisesti erilaisia näiden tuotteiden kannalta ja niitä on tilanteesta riippuen tällä perusteella pidettävä vaikutukseltaan vastaavina maksuina taikka syrjivinä sisäisinä maksuina. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan vaikka verorasitusta ei muodollisesti pidetä syrjivänä, silloin kun verotulot on osoitettu sellaisen toiminnan rahoittamiseen, josta hyötyvät erityisesti kotimaiset verotetut tuotteet, kotimaisiin tuotteisiin kohdistuva rasitus korvautuu merkittävästi verotuloista saadulla hyödyllä, kun taas maahan tuotuihin tuotteisiin kohdistuva vero rasittaa niitä nettomääräisesti, eikä rasitus korvaudu minkäänlaisilla eduilla tai tuilla. [7]

10. Kuten asiassa Scharbatke [8] 27.10.1993 annetussa tuomiossa todetaan, tällaisessa tilanteessa on selvitettävä, millä tavoin kotimaisista tuotteista kannettu vero korvautuu verotuloista saaduilla eduilla. Jos verorasitus korvautuu kokonaisuudessaan, vero rasittaa tosiasiassa yksinomaan maahan tuotuja tuotteita, minkä vuoksi sitä on pidettävä vaikutukseltaan vastaavana maksuna. Jos verorasitus korvautuu vain osittain, kotimaisiin tuotteisiin kohdistuva rasitus on kuitenkin pienempi kuin maahan tuotuihin tuotteisiin kohdistuva rasitus, minkä vuoksi kyseessä on perustamissopimuksen 95 artiklassa kielletty syrjivä sisäinen maksu.

On kuitenkin selvää, että vain kansallinen tuomioistuin voi suorittaa asian edellyttämät arvioinnit, koska sillä on käytössään kaikki tarpeelliset tiedot niin oikeudellisista seikoista kuin tosiseikoistakin. [9]

11. Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä käy lisäksi ilmi, että korvausperiaatteen soveltaminen edellyttää, että verotettu tuote ja verotuloista hyötyvä kotimainen tuote ovat samanlaiset. [10] Jotta voitaisiin katsoa, että tuotteeseen kohdistunut verorasitus on kompensoitu, verotulot on ainakin osittain pitänyt käyttää verotetun kotimaisen tuotannon hyväksi eikä yleisesti kaikkien

6 — Ks. viimeisimmästä oikeuskäytännöstä esim. asia C-266/91, CELBI, tuomio 2.8.1993 (Kok. 1993, s. I-4337, 9 kohta). Periaate vahvistettiin kuitenkin jo asiassa 10/65, Deutschmann, 8.7.1965 annetussa tuomiossa (Kok. 1965, s. 601) ja asiassa 57/65, Lütticke, 16.6.1966 annetussa tuomiossa (Kok. 1966, s. 293).

7 — Alalta on runsaasti oikeuskäytäntöä: ks. esim. asia 77/72, Capolongo, tuomio 19.6.1973 (Kok. 1973, s. 611); asia 94/74, IGAV, tuomio 18.6.1975 (Kok. 1975, s. 699); asia 77/76, Cucchi, tuomio 25.5.1977 (Kok. 1977, s. 987) tai yhdistetyt asiat C-78/90—C-83/90, Compagnie commerciale de l'Ouest ym., tuomio 11.3.1992 (Kok. 1992, I-1874).

8 — Asia C-72/92, Scharbatke, tuomio 27.10.1993 (Kok. 1993, s. I-5509, 10 kohta).

9 — Ks. esim. asia Compagnie commerciale de l'Ouest ym. (mainittu edellä alaviitteessä 7), tuomion 28 kohta sekä asia C-17/91, Lornoy ym., tuomio 16.12.1992 (Kok. 1992, s. I-6523, 22 kohta).

10 — Ks. asiassa Cucchi annettu tuomio (mainittu edellä alaviitteessä 7), sekä asia 105/76, Interzuccheri, tuomio 25.5.1977 (Kok. 1977, s. 1029).

verotettujen tuotteiden hyväksi. Näin ollen on selvää, ettei korvautumisesta voi olla kysymys silloin, kun esimerkiksi lihan myynnistä kannetusta maksusta saadut tulot käytetään muiden alojen, kuten maidon- ja maitojalosteiden tuotannon tukemiseen.

12. Asiassa CELBI annetusta tuomiosta saadaan hyödyllisiä suuntaviivoja niiden kriteerien vahvistamiseksi, joiden perusteella kansallisen tuomioistuimen on ratkaistava, kompensoituuko kotimaiseen tuotantoon kohdistunut verorasitus kokonaan vai osittain. Yhteisöjen tuomioistuin on edellyttänyt, että määrätyn vertailujakson aikana seurataan, vastaavatko kotimaisten tuotteiden verotuksesta kertynyt kokonaistulo ja edut, jotka koituvat yksinomaan näiden tuotteiden hyväksi toisiaan määrällisesti. Mikään muu muuttuja, kuten se, minkälaisista eduista on kysymys tai kuinka suuria tai välttämättömiä ne ovat, ei ole riittävän objektiivinen sen arvioimiseksi, onko jokin kansallinen verotoimenpide perustamissopimuksen määräysten mukainen [11].

13. Se, millä perusteella kansallisen tuomioistuimen on sijoitettava maksu sen oikeudellisen luonteen perusteella jompaan kumpaan normikategoriaan, käy ilmi jo asiassa IGAV annetusta tuomiosta: siinä tapauksessa, että kotimaisen tuotannon saamat edut korvaavat sille koituneen verorasituksen täysimääräisesti (tai jopa sen ylittäen), tuotteesta kannettu maksu on vaikutukseltaan tullia vastaavana maksuna katsottava kokonaisuudessaan yhteisön oikeuden vastaiseksi; siinä tapauksessa taas, että saadut edut korvaavat kotimaisen tuotannon verorasituksen vain osittain, lain tasoisena periaatteena on pidettävä sitä, että tuodusta tuotteesta kannetusta maksusta tehdään suhteellinen vähennys. [12]

14. Käsiteltävänä olevassa pääasiassa kansallisen tuomioistuimen on siis selvitettävä edellä esitettyjä periaatteita soveltaessaan, hyötyvätkö, ja kuinka paljon, myös maahan tuodut verotetut tuotteet tosiasiassa niistä lukuisista toiminnoista, jotka on annettu niiden virastojen hoidettavaksi, joille verotulot on osoitettu.

Mielestäni kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan riita-asian ratkaisu edellyttää muutakin kuin, että yhteisöjen tuomioistuin tyytyy vaan toistamaan uudelleen jo aikaisemmassa oikeuskäytännössään vahvistamansa periaatteet. Kansallisella tuomioistuimella ei muutoin olisi ollut mitään syytä lykätä asian käsittelyä ja pyytää yhteisöjen tuomioistuinta antamaan lisäselvitystä asiassa. [13] Käsitykseni mukaan se, että kansallinen tuomioistuin on esittänyt kysymykset, on osoitus siitä, että kyseisen oikeuskäytännön soveltaminen konkreettisissa yksittäistapauksissa on eittämättä vaikeaa, vaikka oikeuskäytännön keskeiset käsitteet ovatkin selkeitä.

11 — Asia CELBI (mainittu edellä alaviitteessä 6), tuomion 18 kohta.

12 — Asia IGAV (mainittu edellä alaviitteessä 7), tuomion 13 kohta; mutta ks. myös hiljattain asia Compagnie commerciale de l'Ouest ym. (mainittu edellä alaviitteessä 7), tuomion 27 kohta.

13 — On muistettava, että kyseessä on sama kansallinen tuomioistuin, joka esitti asiassa CELBI ennakkoratkaisukysymyksen samojen säännösten tulkinnasta. Tämän vuoksi on ilmiselvää, että kansallinen tuomioistuin tuntee yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistetut periaatteet tällä alalla.

15. Näin ollen esitän siis joitakin lisähuomautuksia riidanalaisten maksujen osalta ja yritän antaa kansalliselle tuomioistuimelle mahdollisimman paljon hyödyllisiä ohjeita maksujen oikeudellisen luonteen määrittelemiseksi. Huomautukseni perustuvat tietenkin vain oikeudenkäyntiaineistoon (joka perustuu asian osapuolten toimittamiin tietoihin), enkä niissä tietenkään voi puuttua kansalliselle tuomioistuimelle kuuluvaan toimivaltaan tehdä lopullinen ratkaisu asiassa.

Riidanalaiset maksut rasittavat erotuksetta kotimaisia ja maahan tuotuja tuotteita verokannan ja kantamistavan osalta. [14] Tosiseikkojen tapahtumahetkellä maksutulot jaettiin eri suuruisina prosentuaalisina osuuksina mainittujen kolmen viraston kesken, joista yhdellä (DGMAIAA) oli lakiin perustuva toimivalta edellä esitetyllä tavalla ohjata ja säännellä maa- ja karjataloustuotteiden markkinoita. [15]

16. Kantaja, Portugalin hallitus ja komissio katsovat nimenomaan näille virastoille osoitettujen tehtävien perusteella, että kyseiset maksut eivät ole edellä esitetyssä yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä tarkoitettuja tullia vaikutukseltaan vastaavia maksuja eivätkä syrjiviä sisäisiä maksuja, vaikka ne tunnustavatkin kansalliselle tuomioistuimelle kuuluvan vallan lopullisesti ratkaista asia. Ne ovat tällä kannalla sen vuoksi, että virastot, joille maksutulot on osoitettu toimivat kyseisten markkinoiden ohjauksessa ja sääntelyssä kaikkien alan toimijoiden hyväksi, olipa kyse sitten kansallisista tai ulkomaisista toimijoista.

Nämä väitteet eivät kuitenkaan ole sellaisenaan ratkaisevia. Niillä ei voida sulkea pois mahdollisuutta, että vaikka kotimaisten ja maahantuotujen tuotteiden muodollisella erilaisuudella ei ole merkitystä, kotimainen tuotanto saa tosiasiassa yksinomaan tai pääasiallisesti kyseisten virastojen toiminnasta koituvat edut, eli kotimaisiin tuotteisiin kohdistunut verorasitus korvautuu kokonaan (tai osittain) näillä eduilla.

17. Tarkastelen ensin märehtijöiden tautien ja sikaruton ehkäisemiseen osoitettuja maksuja. On selvää, että tällaisista maksuista saadut tulot, jotka on osoitettu käytettäväksi

14 — Tältä osin on lisäksi todettava, ettei vielä ole selvää, mikä oli tosiseikkojen tapahtumahetkellä riidanalaisten maksujen verotettava tapahtuma. Oikeudenkäyntiaineistosta käy kuitenkin ilmi, että kyseessä oli tuotteiden myynnistä kannettu maksu, vaikka Portugalin hallituksen asiamiehen istunnossa esittämistä lausunnoista voisi päätellä, että maahantuotujen tuotteiden osalta kyseiset maksut kannettiin tuonnin yhteydessä. Näin ollen kansallisen tuomioistuimen on tämänkin seikan osalta suoritettava tarpeelliset selvitykset ja tehtävä niiden mukaiset johtopäätökset.

15 — Ks. edellä 3—5 kohta.

välittömästi eläintautien ehkäisemiseen ja hoitoon, koituvat pääasiassa tai jopa yksinomaan kansallisella alueella kasvatetun karjan hyväksi. [16]

Lisäksi on tarkasteltava IROMAlle (eli nykyiselle DGMAIAA:lle) annettua tehtävää maa- ja karjataloustuotteiden ulkomaankaupan valvonnassa ja säätelyssä. [17] On selvää, että vaikka ulkomaankaupan alaan kuuluvat muutkin tuotteet kuin ne, jotka myydään kolmansiin maihin, eli tuotteet, jotka myydään yhteisön sisäisessä kaupassa, tästä virastolle annetusta tehtävästä saatu etu on joka tapauksessa tarkoitettu yksinomaan kotimaisille tuottajille (eli tällä tavoin myös kotimaisille tuotteille).

18. Edellä esitetystä poiketen Portugalin hallitus katsoo, että nimenomaan virastojen tehtävän perusteella voidaan katsoa, että kyseiset maksut ovat yhteisön oikeuden mukaisia, koska pääasian tosiseikkojen tapahtumahetkellä kyseisen alan ohjaamistoimivalta kuului yksin DGMAIAA:lle, ja vaikka INGAn ja IROMAn tehtävänä oli riidanalaisten verotulojen pääosan kantaminen (85 %), niillä ei ollut muita merkityksellisiä vastuualueita tällä alalla. Portugalin hallituksen mukaan kotimaisiin tuotteisiin kohdistuva verorasitus ei tämän vuoksi korvaudu millään tavoin mainittujen virastojen toiminnasta saatavilla eduilla.

Portugalin hallituksen väitteet eivät vaikuta vakuuttavilta. Mielestäni väite johtaa päinvastaiseen kysymykseen: on syytä selvittää, minkälaiset vastuualueet IROMAlla ja INGAlla on sen jälkeen kun niiltä on "viety" markkinoiden ohjaamistehtävä, joka siirrettiin DGMAIAA:lle, koska niille on edelleen osoitettu merkittävä prosenttiosuus riidanalaisista maksuista saatavista tuloista — yhteisöjen tuomioistuimella ei tosin ole riittäviä tietoja tämän arvioimiseksi — ja millä tavoin mainitut ohjaamistoiminnot korvaavat kotimaisiin ja maahantuotuihin tuotteisiin kohdistuvan verorasituksen.

19. Komissio katsoo lisäksi, että eräs toinenkin yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistettu edellytys puuttuisi esillä olevassa asiassa, koska verorasituksen mahdollisen korvautumisen huomioon ottaminen edellyttää sitä, että verotettu tuote ja mahdollisesti etua saava kotimainen tuote ovat samanlaiset. Edellytys johtuu siitä, että virastoilla, joille maksutulot on osoitettu, on yleinen toimivalta ohjata maa- ja karjataloustuotteiden markkinoita, vaikka kyseessä olevat maksut kannetaankin yksinomaan tietyistä tuotteista.

On kuitenkin selvää, että komission väite perustuu siihen, ettei yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöä ole ymmärretty täysin

16 — Portugalin hallitus on istunnossa myöntänyt tämän seikan pääosiltaan.

17 — Ks. edellä 3 kohta.

oikein. Kuten edellä kohdassa 11 on jo todettu, tämän oikeuskäytännön mukaan korvautumisesta ei voi olla kysymys silloin kun tietystä tuotteesta kannetusta maksusta saadut tulot käytetään *yksinomaan* muiden tuotteiden hyväksi koituviin kannustimiin, eikä silloin kun samat maksutulot käytetään koko markkinoiden ohjaamiseen, joka jo määritelmän mukaan koskee myös kyseisiä muita tuotteita.

20. Kun otetaan huomioon kansallisen tuomioistuimen vaikeudet soveltaa yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistettuja periaatteita esillä olevaan asiaan, saattaisi olla tarpeen, että yhteisöjen tuomioistuin antaisi mahdollisimman paljon hyödyllisiä suuntaviivoja riidan ratkaisemiseksi. Tämä olisi toivottavaa jo siitäkin syystä, että minimoitaisiin riski siitä, että tämäntyyppisiä maksuja koskevia asioita mahdollisesti käsittelemään joutuvat kansalliset tuomioistuimet päätyvät erilaisiin ratkaisuihin, kuten jo asiassa Lornoy [18] esitetyssä ratkaisuehdotuksessa totesin.

Kolmas ennakkoratkaisukysymys

21. Kansallisen tuomioistuimen kolmas kysymys koskee käsiteltävänä olevien maksujen yhteensopivuutta kuudennen arvonlisäverodirektiivin 33 artiklan kanssa, minkä vuoksi esitän seuraavassa muutaman lyhyen huomion tältä osin. Direktiivin 33 artiklassa kielletään jäsenvaltioita ottamasta käyttöön tai pysyttämästä voimassa veroja tai maksuja, jotka ovat luonteeltaan liikevaihtoveroja.

Nyt käsiteltävänä olevia maksuja tarkasteltaessa ei kuitenkaan vaikuta siltä, että ne olisivat yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti arvonlisäveron kaltaisia [19]. Toisin kuin arvonlisävero tällaisia maksuja ei sovelleta yleisesti, vaan vain tiettyihin tuotteisiin; ne eivät määräydy suhteellisena osuutena tuotteiden hinnasta; niitä ei kanneta kussakin tuotanto- ja jakeluportaassa, vaan ainoastaan myynnin perusteella, eikä niitä kanneta tuotteiden arvonlisästä, minkä vuoksi edeltävän liiketoimen yhteydessä maksettu vero ei ole vähennyskelpoinen.

Näin ollen kyseisten maksujen ja kuudennen direktiivin 33 artiklan välillä ei mielestäni ole minkäänlaista ristiriitaa.

18 — Asiassa Lornoy (mainittu edellä alaviitteessä 9) 25.6.1992 esitetty ratkaisuehdotus, a kohta.

19 — Ks. esim. asia C-200/90, Dansk Denkavit, tuomio 31.3.1992 (Kok. 1992, s. I-2217, 11 kohta).

22. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin vastaa seuraavalla tavalla Supremo Tribunal Administrativon esittämiin kysymyksiin:

1) Maksu, joka kannetaan erotuksetta kotimaisista ja tuoduista tuotteista, on perustamissopimuksen 9 ja 12 artiklassa kielletty tullia vaikutukseltaan vastaava maksu, jos siitä saatava tulo on osoitettu sellaisen toiminnan rahoittamiseen, josta hyötyvät vain kotimaiset tuotteet ja jos maksutulojen käytöstä saaduilla eduilla korvataan täysimääräisesti kotimaisille tuotteille koitunut rasitus. Jos eduilla korvataan vain osa kotimaisten tuotteiden verorasituksesta, vero on perustamissopimuksen 95 artiklassa kielletty syrjivä sisäinen maksu.

   Kansallisen tuomioistuimen on selvitettävä, vastaavatko kotimaisista tuotteista kannetuista maksuista saadut tulot ja yksinomaan kotimaisten tuotteiden hyväksi koituvat edut toisiaan. Tässä yhteydessä kansallisen tuomioistuimen pitää ottaa huomioon se, että maksutulot on osoitettu erityisesti kansallisella alueella kasvatetun karjan tautien torjuntaan ja/tai toisten jäsenvaltioiden kanssa kyseisillä verotetuilla tuotteilla käytävän kaupan säätelyyn.

2) Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 77/388/ETY 33 artiklassa ei estetä jäsenvaltioita ottamasta käyttöön tai pysyttämästä voimassa maksuja, jotka eivät ole luonteeltaan liikevaihtoveroja. Sellainen maksu, joka kannetaan vain tietyistä tuotteista, joka ei määräydy suhteellisena osuutena tuotteiden hinnasta, jota ei kanneta kussakin tuotanto- ja jakeluportaassa ja jota ei kanneta tuotteiden arvonlisästä, ei ole luonteeltaan arvonlisävero.